

Urząd Transportu Kolejowego

<https://utk.gov.pl/pl/aktualnosci/20336,Linie-kolejowe-w-Polsce.html>
28.04.2024, 01:39

Linie kolejowe w Polsce

08.08.2023

W Polsce na koniec 2022 r. było ponad 19 tys. km eksploatowanych linii kolejowych. Udział linii o prędkości maksymalnej powyżej 160 km/h wyniósł 2,1%. Udział torów linii kolejowych o parametrach od 120 do 160 km wyniósł 15,5%. W Europie Polska, po Niemczech i Francji, zajmuje trzecie miejsce pod względem długości linii kolejowych.

Dane dotyczą linii kolejowych tzw. normalnotorowych o rozstawie 1435 mm oraz szerokotorowych o rozstawie 1520 mm. Wszystkie linie kolejowe należące do zarządców infrastruktury wg stanu na 31 grudnia 2022 r. liczyły 21 550 km długości, z czego 19 393 km stanowią, zgodnie z deklaracjami zarządców infrastruktury, linie eksploatowane. Oznacza to wzrost długości linii eksploatowanych w stosunku do danych odnotowanych w 2021 r. o 67 km. Linie szerokotorowe stanowiły 2,9% eksploatowanych linii kolejowych (568 km). Najdłuższą linią szerokotorową jest linia zarządzana przez PKP LHS, której długość to 394,7 km – linia ta jest w 100% eksploatowana.

Linie kolejowe w Polsce zasilane są napięciem stałym 3 kV DC. Długość linii zelektryfikowanych wyniosła w 2022 r. 12 126 km, tj. o 18 km więcej niż w 2021 r. Linie zelektryfikowane stanowią 62,5% długości linii eksploatowanych w Polsce. Spośród linii zelektryfikowanych, 4 086 km stanowiły linie jednotorowe, a pozostałe 8 040 km linie dwutorowe.

Linie jednotorowe nadal stanowią większość linii kolejowych w Polsce – 10,5 tys. linii eksploatowanych w Polsce, co stanowi

54%. Z kolei długość linii dwutorowych wynosi 8,9 tys. km, a poziom ich elektryfikacji to 90,2%. Linie o znaczeniu państwowym stanowiły 68,7% wszystkich linii w Polsce. Długość eksploatowanych linii o znaczeniu państwowym wyniosła 13 323 km.

Tab. 1 Długość (w km) i udział linii kolejowych w podziale na rodzaj sieci w 2022 r.

województwo	długość (km)		udział	
	zelektryfikowane	niezelektryfikowane	zelektryfikowane	niezelektryfikowane
ogółem	12 126	7 267	62,53%	37,47%
dolnośląskie	1 087	711	60,44%	39,56%
kujawsko-pomorskie	564	636	46,99%	53,01%
lubelskie	497	599	45,37%	54,63%
lubuskie	334	583	36,44%	63,56%
łódzkie	982	98	90,95%	9,05%
małopolskie	908	172	84,07%	15,93%
mazowieckie	1 428	299	82,70%	17,30%
opolskie	435	347	55,62%	44,38%
podkarpackie	457	528	46,39%	53,61%
podlaskie	223	538	29,33%	70,67%
pomorskie	468	772	37,75%	62,25%
śląskie	1 686	186	90,09%	9,91%
świętokrzyskie	552	174	76,02%	23,98%
warmińsko-mazurskie	492	598	45,17%	54,83%
wielkopolskie	1 264	630	66,74%	33,26%
zachodniopomorskie	749	396	65,39%	34,61%

Tab. 2 Długość (w km) i udział linii jednotorowych i dwutorowych w 2022 r.

województwo	długość (km)		udział	
	jednotorowe	dwutorowe	jednotorowe	dwutorowe
ogółem	10 483	8 909	54,06%	45,94%
dolnośląskie	990	808	55,06%	44,94%
kujawsko-pomorskie	654	546	54,50%	45,50%
lubelskie	712	385	64,90%	35,10%
lubuskie	513	405	55,89%	44,11%
łódzkie	396	684	36,65%	63,35%
małopolskie	600	480	55,57%	44,43%
mazowieckie	619	1 108	35,83%	64,17%
opolskie	357	425	45,61%	54,39%
podkarpackie	753	232	76,42%	23,58%
podlaskie	655	106	86,04%	13,96%
pomorskie	830	409	67,00%	33,00%

śląskie	852	1 019	45,52%	54,48%
świętokrzyskie	338	389	46,52%	53,48%
warmińsko-mazurskie	789	301	72,40%	27,60%
wielkopolskie	735	1 159	38,80%	61,20%
zachodniopomorskie	692	454	60,40%	39,60%

Średnia gęstość linii kolejowych w 2022 r. utrzymał się na praktycznie tym samym poziomie co w 2021 r. i wynosiła 6,2 km/100 km².

Parametry techniczne linii kolejowych w związku ze specyfikacją infrastruktury są określane w oparciu o wartości poszczególnych torów i ich eksploatacji. W 2022 r. udział linii o prędkości maksymalnej powyżej 160 km/h wyniósł 2,1%. Udział torów linii kolejowych o parametrach od 120 do 160 km wyniósł 15,5% . Parametr nacisku na oś o wartości równej lub większej 221 kN spełniało według danych za 2022 r. 76,5% torów.

Infrastruktura kolejowa w Europie

Według danych IRG-Rail^[1] infrastruktura kolejowa w Europie w 2021 r.^[2] obejmowała ponad 233,8 tys. km linii kolejowych, co w zestawieniu z 2020 r. oznacza nieznaczny spadek - o 404 km (-0,2%). Największą długością linii kolejowych w Europie (16,8% udziału) dysponują Niemcy. Eksploatowane przez ten kraj linie kolejowe o długości 39,4 tys. km są w 53,7% zelektryfikowane. Francja z siecią kolejową o długości 27,7 tys. km zajmuje drugą pozycję (udział na poziomie 11,8%). Poziom elektryfikacji linii kolejowych w tym kraju wynosił 60,3%. Trzecie pod względem długości są linie kolejowe w Polsce (19,3 tys. km) - co stanowi 8,3% długości linii kolejowych w 31 analizowanych krajach. Linie kolejowe w Polsce były w 62,9% zelektryfikowane w 2021 r.

Według zestawienia IRG-Rail ponad połowa długości linii kolejowych w Europie (55,8%) to linie zelektryfikowane. Jedyńm krajem, który dysponuje w pełni zelektryfikowaną siecią kolejową pozostaje Szwajcaria. W 2021 r. było tam użytkowanych 5,3 tys. km linii (2,3% udziału). W Luksemburgu sieć kolejowa jest zelektryfikowana w 96,7%, przy czym w 2021 r. było tam eksploatowanych niespełna 271 km linii kolejowych,

co stawia ten kraj na ostatnim miejscu pod względem długości linii kolejowych wśród analizowanych państw według zestawienia IRG Rail.

W zdecydowanej większości krajów europejskich sieci kolejowe są w większym zakresie wykorzystywane przez transport pasażerski niż towarowy. W 2021 r. średnia europejska intensywność użytkowania sieci przez pociągi pasażerskie wyniosła 42 pociągokilometry na 1 km linii na dzień (40 w 2020 r.). Najwyższe wartości tego parametru utrzymują się w Holandii (136 pociągokilometrów w 2021 r. i 124 pociągokilometry w 2020 r.), Szwajcarii (106 pociągokilometrów w 2021 r. i 101 pociągokilometrów w 2020 r.) i Danii (99 pociągokilometrów w 2021 r. i 87 pociągokilometrów w 2020 r.). W przypadku Polski wartość ta wyniosła odpowiednio 25 pociągokilometrów w 2021 r. i 23 pociągokilometry w 2020 r.

W zakresie intensywności użytkowania sieci przez pociągi towarowe średnia europejska w 2021 r. wynosiła 10 pociągokilometrów na 1 km linii na dzień (w 2020 r. było to 9 pociągokilometrów na 1 km linii na dzień). Najwyższe wartości tego parametru odnotowano w Słowenii (25 pociągokilometrów w 2021 r. i 23 pociągokilometry w 2020 r.), następnie w Austrii (25 pociągokilometrów w 2021 r. i 23 pociągokilometry w 2020 r.) i w Niemczech (19 pociągokilometrów w 2021 r. i 17 pociągokilometrów w 2020 r.). W Polsce intensywność użytkowania sieci przez pociągi towarowe to odpowiednio 12 pociągokilometrów w 2021 r. i 11 pociągokilometrów w 2020 r. W przypadku dwóch krajów: Litwy i Słowenii stopień użytkowania sieci przez transport towarowy był większy niż przez transport pasażerski.

Szczegółowe dane na temat infrastruktury kolejowej w Polsce i Europie można znaleźć na stronie dane.utk.gov.pl i w „[Sprawozdaniu z funkcjonowania rynku transportu kolejowego. 2022](#)”

[1]

___ Independent Regulators' Group – Rail, organizacja zrzeszająca niezależne organy regulacyjne ds. kolei z 31 krajów europejskich, w tym z Austrii, Belgii, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Macedonii Północnej, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Kosowa, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Niemiec, Norwegii, Polski, Portugalii, Rumunii, Serbii, Słowacji, Słowenii, Szwajcarii, Szwecji, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch.

[2]

___ Najbardziej aktualne dane dotyczące infrastruktury kolejowej w Europie dostępne na dzień opublikowania Oceny funkcjonowania rynku transportu kolejowego w 2022 r. pochodzą z opublikowanego w kwietniu 2023 r. przez IRG-Rail 11. raportu rynkowego w Europie. Dane w raporcie obejmują swoim zakresem rok 2021.